N^RO 25.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 26. Marca. V. S. ROKU 1810.

1 Z Wilna dnia 5 marca. Rząd Uniwersytetu Wileńskiego podaie do wiadomości powszechnéy następuiące pismo JW. Czackiego, Taynego Konsyliarza, Wizytatora szkół w guberniach Wołyńskiéy, Podolskiey i Kiiowskiey, Kawalera orderów:

Rok miia iak Instytut głucho - niemych otworzonym został w Romanowie, w gubernii Wołyńskiey. Wezwał mnie fundator, JW. Graf Jlinski Senator, abym widział to ustanowienie, i iego własney gorliwości dał moie uwagi. Te raczył przyiąć i żądał, abym przez obwieszczenie w gazetach uwiadomił, iakie są granice dawanych nauk w tey szkole, i aby rodzice lub opiekunowie tych nieszczęśliwych sierót, na próżne ieszcze miéysca bezpłatné przysyłali. Jest teraz uczniow męzkiey płci 11, a 3 dziewcząt. Fundator zamierza liczbę bezpłatnych miéysc 50. Znalazłem uczniów zdrowemi: ochędóstwo iest w uwadze: nauki następuiące są dawane w części, a wyrażoné w klassie 2. i 3. podług upewnienia fundatora. Dla mężczyzn —Klassa 1. uczyć się maią nauki rozmawiania znakami: nauki pisania: nauczywszy się znaków i tłumaczenia, uczyć się powinni pierwszych i w naywiększey krótkości prawideł religii: oswaiaią się z francuzkim, niemieckim, rossyyskim i polskim ięzykami—pisania tych sierót posłałem Jmperatorskiemu Wileńskiemu Uniwersytetowi, i są bardzo dobré: wymawiać zaczynaią słowa pomału, i ta praca dość szczęśliwe zaczyna mieć skutki: Arytmetyka w pierwszych czterech działaniach: nakoniec, pokazuią się im różné przedmioty, aby ie poznać mogli —Klassa 11. nauka rozmawiania znakami: Arytmetyka, aż do reguły spółki; celuiący daléy postąpić mogą. Pierwsza i 2gá xięga Euklidesa w Jeometryi: nauka moralna, tak, iak iest na pierwszą klassę szkół powiatowych wydáná: ta nauka daie się równie znakami, iak na piśmie wykłada się. Jografia iuż się daie: będzie dawaná szczególnie państwa Rossyyskiego i pogranicznych kraiów: Gramatyka będzie dawaná: wprawianie się w czysté pisanie wymienionemi ięzykami i tłumaczenie z iednego ięzyka na drugi: rysunek; tokarnia, dla wszystkich,—Klassa 111. Moralná nauka na 11 i 111. klassę przepisana: dla celuiących dalszé xięgi Euklidesa, tłumaczą się prócz xięgi piątey: Architektura wieyska: Buchalteryczné rachunki i ekonomiczné: talenta ręczné, iakie mieć można bez potrzeby oddzielnych nauczycielów—Dla dziewcząt. czas na klassy przeznaczony bydź nie może: bo krótsze lub dłuższé bawienie w klassie zależy od większey lub mnieyszéy poiętności. Dziecko przysłané mieć powinno wiek między lát 8 i 14: powinno bydź zdrowe, i złożyć świadectwo, że ospę miało a ieśli ospa nie była ieszcze, zaszczepioną będzie w Romanowie. Ktokolwiek zechce mieć większą informacyą o tym Instytucie, w Litwie w kancellaryi Uniwersytetu, w tych prowincyach u mnie, lub w Wołyńskiem Gimnazyum, odbierze wszelkie uwiadomienie. Dan dnia 24. grudnia 1809. roku, w Brusiłowie.

podpisano: Czacki

S. PETERSBURG V. S. d. 16 marca. Dnia 5. J. J. Mość, Jmperatorowa Marya Teodorówna, Wielcy Xiążęta Mikołay i Michał oraz W. Xczka Anna Pawłowna wypełniaiąc dług chrześciański przystępowali do taiemnic swiętych. D. 13. o 4tey z rana Imperatorowa i W. X. Anna wyiechały ztąd na czas krótki do Tweru dla obaczenia się z W Xżką Katarzyną Pawłowną. J. J. Mość raczył zaszczycić orderem S. Włodzimierza 4tey klassy Nauczyciela instytutu głucho-niemych w Paryżu Opata Sicard, który przysłał iednego z naybiegleyszych swoich uczniow do podobnegoż instytutu, obok tylu innych dobroczynnych ustanowień pod opieką Imperatorowey znayduiącego się.

Dnia 6. Królewsko-Saski nadzwyczayny poseł i pełnomocny minister Graff Einsidel po audyencyi u J. J. Mości i samey Imperatorowey opuścił tę stolicę. W tymże samym charakterze wysłany będzie od swoiego dworu do Paryża—Teraznieyszy stan, piszą z Frankfurtu, spraw politycznych, odkrywa zrzódło z którego Leydeyska gazeta czerpała wiadomości o mniemaney nieprzyiaźni Rossyi z Xięstwem Warszawskiém. Ze wszystkiego widać że angielskie systemma miało wielki wpływ nietylko na interessa kupieckie, ale i na gazety: ich wydawcy opieraiąc się na dowodach, gineami zwanych, rozsiewali, iako wierni agenci Brytanii W. nayfałszywsze wieści i zmyślone niebezpieczeństwa; wmawiali woienne kroki takim mocarstwom, które o nic barziey niestaraią się i nie myślą, iak o utwierdzeniu wszędzie trwałego pokoiu. Niema iuż naymnieyszey wątpliwości, że wszystkie podobne baśnie i polityczne romanse, o iakich słyszeliśmy lub czytaliśmy przeszłego roku w niektórych gezetach, maiące za cel zaburzyć i poróżnić stoiące na lądzie narody, płynęły z tegoż samego zrzódła i opierały się na tychże samych dowodach—Przybył tu Bukarestu Pułkownik z od inżynierow Zienotti, wyiechał zaś tayny konsyliarz Dawid Alopeus posłem do dworu Neapolitańskiego przeznaczony —

LONDYN d. 3. marca (: z Gztt: Fran. Monit :) Po długich sporach i wielkiey wrzawie w Parlamencie, oppozycya odniosła zupełne zwycięztwo wygrywaiąc rozbior wyprawy do Zelandyi na zniszczenie Flessyngi, Antwerpii i flotty francuzkiey. Ministrowie do tey wielkiey sprawy złożyli wszystkie akta obiaśniaiące stan wyprawy. Z nich okazuie się że marynarka fr: na Skaldzie miała bydź zniszczoną; że na uskutecznienie tego zamiaru wysłano 39,148, ludzi woyska liniowego i flottę od 900, żaglow. Plany wysp, kanałow i brzegow wczesnie były zdięte; komunikacya listowa i przez szpiegow ułatwiła wszelką wiadomość o stanie obrony portow francuzkich i hollenderskich w tey stronie, iakoteż o liczbie woyska wewnątrz znayduiącego się. Listy z Hollandyi pisane donosły że w tém królestwie niebyło więcey woyska nad 3,000, regularnego żołnierza, że reszta znaydowała się w Hiszpanii albo w Stralzundzie, że w Antwerpii ledwo było 2,400

inwalidow i rzemieślnikow, a na Walcheren 3,000, że potęga morska holl: składała się z 11 okrętow liniowych a francuzka z 12, oprócz budujących się 9. w Antwerpii, tudzież z 730 statkow płaskich. Taż komunikacya przedstawuie ze wszystkiemi szczegółami stan obrony, proiekta i ducha hollendrow, niemcow, duńczykow oraz francuzow; że pierwsi nieżyczliwi a drudzy niedoświadczeni. Król, minister woienny Castlereagh, i lord Liverpol pochwalili zdobycie wyspy Beveland i Szuwen. Lord Chatam usprawiedliwia czynności swoie uwieńczone pomyslnym skutkiem początkowey wyprawy, daley obwinia Admirała Strachan przydanego z flottą na poparcie spraw lądowych od morza, iż niedostarczył rychło statkow przewozowych na przeniesienie woyska pod Antwerpią: potym tłumaczy się że zarazy szerzące się w woysku kazały wstrzymać opóźnione działanie, że niedostatek wody słodkiey także był na względzie. Nakoniec złożone akta wyświecaią że Negocyacya o pokoy między Francyą a Austryą w Wiedniu zagaiona wpływała na czynności angielskie i od ich skutku zależało zatrzymanie wyspy Walcheren lub opuszczenie. Admirał Strachan statecznie radził ażeby rząd Ang. zachował tę wyspę iako nader ważną i co do handlu z Europą i co do wypraw, oraz co do stosunkow z Hollandyą. Z całey wyprawy powróciło chorych do Anglii 12,863, gorączka odeymowała raz nazawsze siły fizyczne i osłabiała umysłowe. Wody 500 beczek przysyłano co tydzień z Anglii. Pokoy wiedeński był hasłem ustąpienia z wyspy, po zepsuciu warsztatu i portu Flessyngi oraz całey marynarki fr: na wyspie Walcheren. Rzecz ciekawa iaki będzie wyrok na pierwszych naczelnikow tey wyprawy: kto pochwalonym lub potępionym zostanie? Nietylko ta wyprawa ale i wszystkie inne przez Canninga przedsięwzięte są krytykowane. Wyprawy do Hiszpanii, obszerną są materyą sporow.

Listy z Lizbony donoszą o powszechney tam trwodze; wiadomości zewsząd smutne przeraziły mieszkańcow: przeyście woysk fr: przez góry Sierra Morena, zdobycie Sewilli, Mallagi Guadix, rozproszenie Junty, zniszczenie korpusow Mancha, Xcia Albuquerque i del Parque, obleżenie miasta Cadix, ciągnienie Xcia Abrantes na czele 50. t. francuzow do Portugalii, przygotowania anglikow do opuszczenia tego kraiu; wszystko to rzuciło postrach na Portugalczykow nader niepewnych dziś losu swoiego; Admiralicya nasza chcąc dadź ratunek nieszczęśliwym posyła okręty na ich przewiezienie do Anglii lub na takie mieysce gdzie sami zechcą. Powodem tego wygórowania francuzow w Hiszpanii, Margrabia Wellesley minister spraw zagranicznych dał poznać wszystkim ministrom oboiętnych mocarstw rezyduiącym u dworu Londyńskiego, że wszystkie brzegi hiszpańskie są odtąd w stanie nayscisleyszego obleżenia. Mar: Soult zdobywszy nadmorskie stanowiska oświadczył że w krótce opanuie miasto Cadix, port i flottę; iednak to nienastąpiło do dnia 16 lutego i rozumiemy że przepowiedzenie przynaymniey co do flotty niesprawdzi się. Z Portsmouth wyszło kilka okrętow, tudzież flotta, na morzu środziemnym panuiąca, tam udaie się dla wsparcia wspólney sprawy — Woyska nasze w Sycylii będące, użyte na wyprawę do morza Adryatyckiego, zdobyły wyspy Jońskie i przywróciły Rzeczplitę 7. wysp — Inna eskadra nasza przebiega archipelag; mówią iż okręty nasze nie były puszczone przez Dardanelską ciasninę. Stosunki nasze z Portą Ottomańską słabieć zaczynaią.

Panować zaczyna pogłoska o zmianie rządu naszego, o uformowaniu regencyi, na którey czele ma stanąć następca tronu, tudzież o reformie parlamentu, tak mocno przez gorliwych synow oyczyzny żądaney — Wyliczono iż w Anglii papierow bankowych iest teraz w cyrkulacyi za 21,406.950, funtow szterlingow; ta summa iest strasznym długiem porachowana obok długu publicznego, który wynosi przeszło 600, mill — Między fenomenami osobliwemi natury liczyć trzeba dwa przypadki, które niedawno zdarzyły się. W czasie trzęsienia ziemi w południowey Afryce, zniknela iedna wyspa blizko przygórka dobrey nadziei. U nas niedawno spadł deszcz solny i mocno niektóre drzewa ztąd ucierpiały.

PARYZ d. 11. marca. (z monit: fran:) Stolica nasza czyni wielkie przygotowania na bliską uroczystość zaszlubienia: uczty, bieśiady, ognie sztuczne, będą powszechne. Xżna Borghese wyieżdża do Strazburga na spotkanie Maryi Ludwiki. Zbierać się tu zaczynaią cudzoziemcy, chcący przypatrzyć się przyszłey okazałości. Król i królowa Westfalscy tu przyieżdzaią: Vice-król włoski także przybędzie. Głoszą iż dwor nasz wyszle gońca do Anglii z oznaymieniem Rządowi o tym związku Imperatora z Cesarzem austryackim i że razem uczynione będą na nowo propozycye o pokoy. Z pism publicznych odkrywa się że Napoleon traktuiąc z Anglią, kiedy woyna pruska zaczynała się, oświadczył Lordowi Lauderdale natenczas w Paryżu będącemu, iż nieprowadzi woyska fr do Pruss, ieżeliby Anglia przystąpiła do pokoiu, i że zrzecze się wpływu do interesow lądowych, ieżeliby Anglia uznała wolność nieograniczoną żeglugi na morzu: światu są wiadome skutki z odrzucenia tey propozycyi.

Napoleon dla utrzymania spokoyności w podbitych prowincyach Hiszpanii wyznaczył Generał Gubernatorow, i żandarmow uformować rozkazał. G. Suchet rządzi w Arragonii; po wytępieniu zbóycow po górach tułaiących się sposobi się do obleżenia Leridy, gdzie insurgenci zamknowszy się bronić się postanowili: M. Augereau po odniesionych korzyściach w Katalonii popiera obleżenie twierdzy Ostalrie, wzmacnia Gironnę, a przednie straże po o swobodzeniu Barcellony posuwaią się ku Tortoso i Tarragona. Inny korpus uważa obróty insurgentow Walencyi. Legia 2ga Nadwislanska dowodztwa G. Bronikowskiego wcielona do legii będącey w Hiszpanii pod Głem Suchet. Wiadomość z listow S. Marsan o wzięciu miasta Cadix i flotty tam będącey niepotwierdziła się. G. Junot: X. Abrantes wielkim krokiem bez żadney przeszkody postępuie do Portugalli na czele korpusow 6. 8. i 9.

FRANKFURT d. 12 marca (. Z Frankf Berlin War :) Woyska fr: w ciągłym poruszeniu zostaią: wiadomości o ich przeznaczeniu coraz

odmienne nie daią pewności. Teraz mówią, że całe woysko następnym sposobem rozłożone będzie: dywizya Gudin nad brzegiem Baltyckiego morza od Lubeki do Pomeranii szwedzkiey, dywizya Morand nad morżem Niemieckim między uysciem rzek Trave i Weser, dywizya Puthod w cyrkule dawniey westfalskim nad morżem między rzekami Ens i Weser, dywizya Desaix w Hollandyi, dywizya Legrand nad brzegami między Antwerpią i Dunkierką, dywizya Tarreau nad brzegami, dywizia Dupas w Loteryngii, Grandiean nad Renem, cały korpus 4ty składa część wielkiey armii nadbrzeżney: cała iazda w Niemczech zostaie. Część gwardyi Napoleona, odwołana z drogi do Hiszpanii, nazad powraca. Kantony szwaycarskie pilnie zaiely się zaciągiem rekrutow na dopełnienie 4ch regimentow na żołdzie fr: będących; dla zachęcenia przeznaczone są nadgrody; a ci którzyby przeszkadzali, muszą albo sami lat 4. służyć, albo na mieyscu swoim ochotnika dostarczyć. Napoleon na zastąpienie wydatkow, którym przychody państwa nieodpowiadaią, naznaczył nowe podatki, mianowicie towary osadowe poddane są pod opłatę cła podwóynego.

Jednego korpusu woysk fr. główna kwatera będzie w Magdeburgu; inne dywizye nad brzegami morza baltyckiego rozłożyć się maią: nieprzestaią mówić o wzmocnieniu twierdz pruskich nad Odrą, które są w zakładzie u francuzow aż do wypłacenia kontrybucyi—Z Królewca do Berlina przyszedł regiment gwardyiskich fizylierow. Fryderyk Wilhelm wydał powtórny edykt wzywaiąc poddanych do złożenia dobrowolney pożyczki, którą pierwiey ogłosił—Zgromadzone stany szwedzkie w Sztokolmie uchwaliły dla utrzymania domu następcy tronu Xcia Karola Augusta 270,000, talarow i nadto pewną ilość produktow, tudzież postanowiły pożyczkę w kraiu 4. milionow na potrzeby państwa: kanał przez ieziora Wener i Weter dla połączenia odnogi Botnickiey z morzem północném ma bydź niezwłocznie rozpoczęty. Poselstwo Szwedzkie w Paryżu było przedstawione Napoleonowi, iakoteż officerowie którzy towarzyszyli Gustawowi Adolfowi 4mu. Jeńcy Szwedzcy powrócili z Francyi do Stralzundu. Stany Pomeranii ogłosiły pożyczkę 40 t. talarow na potrzeby kraiu i doiey złożenia obywatelow swoich wezwały — Rząd Duński przedsiębierze podobneż srzodki iak Szwecya, Prussy, i Austrya, na zasilenie skarbu; Król wzywa poddanych, ażeby złożyli pieniądze w kantorach wyznaczonych, obiecuiąc oddać one w przeciągu 15tu miesięcy. Handel w portach i na brzegach coraz barziey upadá; a towary osadowe coraz większych trudności doznaią, nim do portu mogą bydź przyięte.

Rozmaite okoliczności każą rozumieć, iż wkrótce nastąpią ważne odmiany w lidze reńskiey; że niedaleki iest dzień który na zawsze ma bydź pamiętnym w dzieiach Rzeszy Niemieckiey. W tym ieszcze miesiącu ma nastąpić w Frankfurcie seym walny Xiążąt i królow federacyi reńskiey. Głoszą o iednym wielkim sądzie naywyższym na interessa Niemieckie. Nasz wielki Xiąże spodziewa się mieć powiększone Xięstwo znacznemi okręgami za odstąpienie Ratyzbony królowi bawarskiemu. Gońcy między Paryżem a Wiedniem bez przerwy biegaią, częstokroć 3. przeieżdża dnia iednego. Minister bawarski Graf Montgelas zabawi w Paryżu aż do zupełnego ułatwienia interesow niemieckich. Król Westfalski przeieżdżał przez Marburg udaiąc się do Paryża. Mówią o nastąpić maiących nowych szlubnych związkach; przyłączeniu iednych a odstąpieniu drugich powiatow i prowincyi. Królowa Neapolitańska i liczny dwór nowey Imperatorowey fr: pospieszaią do Braunau na iey przyięcie: od tego mieysca do Strażburga woyska bawarskie wirtemberskie i francuzkie stoią na drodze. Król bawarski czyni nader wielkie przygotowania iako też i inni Xięstwa ligi na przyięcie Imperatorowey fr: Xże Neufchatel dla układow ścisłego przymierza od Braunau nazad powrócił do Wiednia: Cesarz darował iemu swóy portret 170 t. ryńskich szacowany. Z powodu tego zaszlubienia A. Xcżki zrobiono z iey imienia ten Gronograf: UnJVersa stUpente eUropa tU Una JnVJCTUM s UperastJ L UDoV J Ca: te litery znaczą rok 1810

W Niemczech spodziewaią się iż wkrótce ogłoszone zostanie urządzenie interessow rzeszy. Saskie królestwo ma bydź powiększone wcieleniem Xięstw pobliższych. Xże Thur ma otrzymać część Xięstwa Bayreuth; królowi bawarskiemu ma dostać się, nie iuż część, lecz cała prowincya traktatem Wiedeńskim Napoleonowi ustąpiona—Wiadomość o zamężciu Cesarzowny Ludwiki oprócz wielu skutkow szczęśliwych dla Niemiec uczyniła wielkie wrażenie na umysłach Tyrolczykow; stracili zupełnie nadzieię powstania kiedykolwiek; wydali więc ieszcze wiele utaioney broni: w Passayerthal wydobyto z ziemi działo, które Hoffer ze swoiemi wspóltowarzyszami byłzakopał;znaleziono w nim 10 t. ryńskich w złocie i srebrze. Nietylko Hoffer lecz i sekretarz iego rozstrzelany w Mantui.

Kommisarz austr: Vacquant wyznaczony do ustanowienia granic podług traktatu Wiedeńskiego, zaprzestał tey czynności koło Saltzburga powołany do Gallicyi dla swoich prywatnych interesow; Ztąd urosła powieść że iuż ustało rozgraniczenie między Anglią i Bawarią że zatym traktat exekwować się niebędzie. Rząd Saltzburski zapowiedział urzędowie mieszkańcom tego xięstwa iż uspokoić się i wiedzieć powinni, że wytykaią się granice traktatem ostanowione, że ta robota nietylko nieustała lecz z pośpiechem kończoną będzie — Poczta przez Tyrol regularnie do Włoch przechodzi, i wzaiemnie ztamtąd powraca. Konskrypcioniści wybieraią się w tym kraiu na dopełnienie armii znacznie zmnieyszoney w przeszley kampanii.

Woyska saskie iuż urządzone na sposob francuzki; wynosić będą na przyszłość 40 t. ludzi: armia cała składać się będzie z 12 regimentow piechoty, z 1go regimentu gwardyi z 8. regimentow iazdy, z 2 bateryi artyleryi konney po dział 16, i z iedney baterii daleko większey piechoty. Podług nowego rozkładu G. L. G. L. Zeschwitz, Polenz, Zastrow będą generałami dywizyi, z tych pierwszy dowodzi woyskiem

drugi iest komendantem w lipsku a 3ci w twierdzy Konigsztein: G. Feilisch komendantem w Dreznie. Stopień GB. GB. otrzymali GMM. Lecoq, Gutschmid, Funk, Zeschau i Thieleman. Fryderyk August chcąc nadgrodzić zasługi dla króla i państwa uczynione, oraz usposobić tym więcey do rady ku dobru i pomyślności Xięstwa, przez oddzielne wyroki mianował, Ludwika Gutakowskiego Prezesem Senatu na mieyscu s. p. Małachowskiego, Tomasza Ostrowskiego, Marszałka Seymowego, Walentego Sobolewskiego, Stanisława Ordynata Zamoyskiego, Józefa Radzimińskiego, Senatorami i Woiewodami Xięstwa Warszawskiego.

RZYM d. 24 lutego: (z Frankf: Hambr:) Nic barziey nieokazuie zwycięstwa czasow teraznieszych nad dawnemi, armat nad dzwonami, iak widok milicyi rzymskiey w porządnym szyku z dobytym orężem i muzyką na paradę ciągnącey: wyznać potrzeba że ona zupełnie podobna iest do woyska regularnego; officerowie wszyscy są doświadczeni; nikt rozumieć niemoże iż to woysko przed kilku miesiącami było milicyą papiezką—Zdięto i wywieziono ztąd do Paryża 2 statui Traiana i Konstantyna. Archivum od S. Piotra zabrano i do Reims przeniesiono; teraz wyprowadzaią francuzi wszełkie papiery w biurze papieżow znayduiące się iako bulle, breve, mandaty, wyroki, i t. d. między temi znayduią się akta dawnych Cesarzow Konstantyna W. Ottona, i wielu innych, uposażaiące stolicę apostolską: w nich bydź maią traktaty i wszelkie układy kościoła. Wyiazd Oyca S, Generałow i kardynałow, wszystko zdaie się zapowiadać że stolica papiezka będzie przeniesiona do Paryża i że tam odtąd następcy obierani będą—Pamiętne są słowa Napoleona że nie cesarstwo iest w kościele, lecz ten znayduie się w pierwszém. G. Radet dyrektor policyi w departamentach Rzymu i Trasimene odpisuiąc do iednego biskupa wyraził że iak Oyciec S. iest namiestnikiem Chrystusa, tak Napoleon W. iest namiestnikiem Boga, że zatym francuzi poważaią kapłanow lecz że niepozwolą naruszyć Rządu Ziemskiego; nakoniec polecił biskupowi modlić się ażeby Swięto zmartwychwstania niebyło pamiętne przykładnem ukaraniem złych Xięży poświęcaiących religią chimerze i zaciętemu uporowi—Przybył tu ieden regime t z królestwa neapolitańskiego. Głoszą że dla utrzymania dworu Jmperatorskiego przyiedzie tu Jmperatorowa fr: Józefa razem z Eugeniuszem Napoleonem Vice-królem włoskim, który wyieżdża do Paryża. Dla mieszkaiącego w Rzymie reprezentanta dworu fr: przeznaczony iest dochod coroczny 2 milionow. Lucyan Bonaparte opiekun kunsztow i sztuk wyzwolonych ciągle mieszka w Rufinella. Mówią że sam Napoleon ieszcze tego roku Rzym odwiedzi.

Senat królestwa włoskiego uchwalił iednomyślnie uposażyc koronę włoską i wyznaczyć dobra dla Xżąt krwi panuiącey. Także uchwalono 2 miliony z dóbr narodowych na koszta dla skończenia katedry Medyolanskiey, która od kilkuset lat zaczęta stała bez użytecznie—Z Tryestu przychodzi wiadomość że eskadra tam stoiąca ma wyniśdź na morze—Listy z Semlina potwierdzaią pierwsze doniesienie o rozruchach w Serbii przeciwko naczelnikowi. Wodz Malenko Stoik wypowiedział posłuszeństwo Czerniemu; zbuntował kilka powiatow, a pułwysp Boretsch i 500 ludzi osadził. W Semendryi także okazać się miały pierwsze początki powstania. Czerni na opędzenie kosztow woiennych nałożył podatek od głowy; z klassy srzedniey każdy zapłacić musi po dukacie: zbiera teraz woysko maiąc ciągnąc przeciwko woysku, Zinzarami zwanemu, które sprzyia wodzowi Malenko—Z Konstantynopola nic niema urzędowego; negocyacye wahaią się niemaiąc pewney osnowy: niewiadomo czy Porta życzy pokoiu szczerze, czy tylko pokazać usiłuie że nie odrzuca posrzednictwa offiarowanego. W. Wezyr odesłał woyska azyatyckie zostawuiąc tylko w obozie 50 t. żołnierza, który iest wyborem potęgi Otomańskiey. Kupcy czynią wielkie spekulacye na morżu czarnem; wiele okrętow wyszło z portow przedsiebiorąc żeglugę w tey stronie—Związek Napoleona z Franciszkiem 2gim uczynił wszędzie wielkie wrażenie na umysłach. Gońcy często są posyłani z Paryża do Sztambułu; lecz ieszcze poseł angielski Adair nieopuscił stolicy Ottomańskiey. Poseł fr Maubourg nieprzestaie bydź szanowanym.

ROZNE wiadomości. W Hollandyi wyporządzać kazano zamek królewski Loo; ztąd spodziewaią się rychłego powrótu Ludwika Napoleona; rozumieią niektórzy że powróci przed dniem 15 kwietnia wraz po szlubie Jmperatora fr: z AX. Marią Ludwiką. Holendrzy na mocy zapewnienia króla spodziewaią się iż niestracą exystencyi; biegaią nawet pogłoski że między Ludwikiem a Napoleonem podpisana iuż konwencya nowa względem losu tego kraiu; że okupuiąc udzielność narodu, król holl. zezwolił tym czasowie na wielkie offiary. Pokoy z Anglią wszystko naprawi i dawnieyszy stopień przywróci dzisieysze okoliczności Pisma publiczne napełnione są opisaniem uroczystości Wiedeńskich z powodu zaszlubienia AXcżki Cesarzówny Marii ludwiki dla Napoleona; przepych dworu niezwyczayny, ceremonie okazałe, wesołości publiczne, illuminacye napisy zaymuią wielką kartę dziennikow. Wszystkie ludy Niemieckie mianowicie kupcy cieszą się z tego wypadku; dowodem iest niezaprzeczonym tego wzrastaiący nagle kurs papierow austryackich: odstąpione prowincye a szczegulniey kupcy Tryestu żałuią że się pozbywali skwapliwie papierow za naymnieyszą cenę—Powieści żeglarzow zawiiaiących do portow włoskich o poddaniu się, zburzeniu i rewolucyi w mieście Cadix iak są sobie sprzeczne tak żadnego prawdziwego obiaśnienia dać niemogą.

Stany ziednoczone Ameryki pulnocney w sporze teraznieyszym lądowych mocarstw Europy, przedsięwzięły ugruntować swoią potęgę i rozszerzyć granice państwa. Osady hiszpańkie Peru, Chili, i Mexyku zachwiane w swoim przywiązaniu do Metropolii, ważą się w wyborze środkow, czy maią wiernemi iey zostać, czy udzielności dobiiać się; czy też złączyć się, w iedno ciało—

W Drukarni redakcyi za pozwoleniem cenzury wileńskiey.

DODATEK N^ro 25
DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO
w WILNIE dnia 26 Marca ROKU 1810.

5 WILNO V. S. 25 Marca. Zatrudniaią się teraz
przygotowaniem wystawienia na teatrze naszym wielkiey
opery Włoskiey seryo, która będzie graną dnia 22
kwietnia za zysk trzeciego wydziału Towarzystwa Do-
broczynności. Opera ta pod tytułem Julia i Romeo
iest to tą samą, która teraz u Dworu Tuilleries z nay-
większym przyimowana bywa oklaskiem, Rzecz wzięta
z Szakespeara, muzyka zaś sławnego Zien-
garelli. JPani Frankowa będzie grać rolę
Julii, JPan Tarquinio rolę Romeo, Artysta ten
poswięca swą pracę bezpłatnie, równie iak Aktorowie
naszego Teatru, którzy maią do tey sztuki należeć. Nowe
dekoracie malował JP Głowacki, pod dozorem JP
Rustema, który iest oraz wynalazcą i dyrektorem
ubiorow. JP Dziewoni dyregować będzie tańcami, kto-
re są chorem przepletane, a JP Hullet bitwami, Or-
kiestra będzie podwoioną, Teatr oswiecony. Słowem nic
się niezaniedba coby uczynić mogło Spektakl ten wspania-
łym. Można będzie dostać programma tey opery w pol-
skim ięzyku. Cena biletow będzie taż sama, iaka była
ostatniey reprezentacyi Fedry, to iest: Loża rubli 15.
mieysce na parkiecie rubli 5. bilet na parter rubli 3.
bilet na galeryą rubel 1. Ponieważ zaś każdy z Publi-
czności równe ma prawo do Loż, te zatem niebędą prze-
dawane aż w wigilią reprezentacyi; wyiąwszy osoby, któ-
re szczegulnieyszą wspaniałością opłaty, prawo pierwszeń-
stwa sprawiedliwie sobie zyskaią — Biletow tak Lożywych
ako też innych mieysc dostać będzie można w kantorz
JP. Reyzera.

1 Dalszy regestr spraw w Rządzącym Senacie 3go
depar; 1go oddziału w ciągu tego roku rozbierać się
maiących. Suristowska z Horwatym o pieniądze. Mło-
decki z Swidzińską o summy, Heybowicz z Surynem,
Andrzeykowicz z Sawickim, Strolewscy z Bielczyńskim
o maiątek, Wiszniewski z Wiszniewskim o dom, Potocki
z ludźmi Pawłowskiemi, Cetlin z Brzozowskim o pretensyą
wexlową, Branicki z Kugunerami i Litwinskiemi, Proskury-
na z Niemiłostiwenką, Nockowa z Zezmiaskiemi. Zielon-
kowa z Jastrzembskim, Kułakow o maiątek, Kołoutay z
Makowskim i Wiszpulskim, Michalski z Czaykowskim o
maiątek, Wołuszczuka o Rądowiczem i inemi o summy
Kurbatow z Sachanowym o summy, Jarosławski z Orszań-,
skiemi żydami o pieniądze, Kartz z Sierakowskim, Wił-
kowska i Czetwertyńscy z Lenkiewiczami o granice,
Sawaniewski z Rusczycem, Dowgiałą i dalszemi, Hu-
lewicz Grocholski i Pruszynski, z Trzeciakami, Jelska z
Kredytorami iey męża, sprawy 51sza, 52, 53, i. t. d. póź-
niey ogłoszą się.

1 Dnia 27 b. m. będzie grana wielka opera w samych
Recytatywach z Muzyką sławnego Maiera, z nową
Dekoracyą i gardyrobą, Genoweffa.

Dnia 29 t. m. na wielkim Teatrze będzie grana opera
w Włoskim ięzyku z Chorami i z ubiorami przyzwoite-
mi przez JP Puiton i JP Tedi soprano we 2ch aktach,
z Muzyką Lirerati, pod tytułem Eneasz w Karta-
gienie

1 Podaie się do wiadomości że w pałacu zeszłego
JWgo Hrabi Tyszkiewicza byłego Marszałka W: Xtwa
Litt: na Niemieckiey ulicy w Wilnie sytyowanym, znay-
duią się pokoie ze wszelkiemi wygodami, stayniami,
kuchnią i sklepami i. t: d. do zaarędowania rocznego, oraz
maiętność Rybiszki aliaś Równe pole i dwa młyny,
ieden murowany o 8 kamieniach do mliwa róznego
zboża i robienia krup perłowych; 2gi do pytlu służący drew-
niany, w bliskości miasta Wilna leżące zwane Popławy
także do zaarędowania rocznego: ktoby życzył wyż
zaszczegulnione possesye mieć postąpione w arędę lub
nabyć na wieczość, niech się zgłosi do zarządzaiącego w
pałacu na Niemieckiey ulicy mieszkaiącego, a wezmie zupeł-
ną wiadomość o intracie iako też o szacunku onych — Ro-
wnie w tymże pałacu rozpocznie się sprzedaż różney rucho-
mości dnia 26. za cenę wyproponorcyowaną.

5 Na Szklaney ulicy w domie Wgo Przyałgowskie-
skiego pod N 57 znayduie się Warszawski kocz z koń-
mi gniadostrokatemi z chomontami Angielskiemi do zbycia:
przeto, ktoby takowego kocza z końmi lub poiedyńczo
miał chęć nabycia, ma się zgłosić do zawiadowcy w tym
domie mieszkaiącego, u którego o cenie onych nayakurat-
niey dowie się.

1 W Kamienicy na Rudnickiey ulicy na rogu na prze-
ciw koscioła WW.SS: pod N: 116 położoney, są do
zaarędowanie od terminu S. Ierzego pokoie z wozownią
staynią sklepem i wszyskiemi wygodami; ktoby więc żą-
dał w cyśdź wumowę, ma się udać do teraznieyszego dzie-
dzica mieszkaiącego w domie Szwaycarow na przeciw S.
Kazimierza.

1 Kamienica dawniey pod N 308 a teraz pod 205 na
zaułku ulicy Rudnickiey położona dziedziczna WWch
Kończewskich iest do sprzedania: ktoby ią sobie nabydz
życzył, udać się raczy do kamienicy pod N 204, a tam
o cenie oney zupełną odbierze wiadomość.

1 Podaie się do wiadomści Amatorom roslin, iż z
oranżeryi za Wileńską bramą w kamienicy JW Mar-
szałka Lachnickiego, znayduią się do zbycia różne w
wazonach kwitnące rosliny, iako to róże miesięczne i
centyfolyi, lewkonie, fiałki rezety: i. t, d. a z inspektow
sałata, rzodkiew, i inne włoszczyzny.

1 Z Rządu Uniwersytetu Imperatorskiego Wileńskiego.
W gubernii Mińskiey w miescie powiatowem Bobrwysku
będzie licytacya na wzięcie podradem wymurowania
domu szkolnego podług planow aprobowanych. Cała ro-
bota, oprócz murow w części będących i materyałow
na mieyscu znaleść się mogących, wyrachowana iest na
summę 11983. rub. kop 40 srebrem. Plany z opisem robo-
ty, z wyrachowaniem kosztow, przeyrzeć w Wilnie w
kancelaryi Uniwersytetu, w Mińsku u Dyrektora, Gim-
nazium konsylarza stanu JP. Ceyssa, w Babruysku u Do-
zorcy szkoły JP Budziłowacza. Termina do licytacyi przez-
znaczone są: 1szy dnia 1 Kwietnia drugi 15, 3ci d. 23
tegoż mca Kwietnia Roku idącego 1810, w którym przy-
imuiący cenę naymnieyszą podrad otrzyma. Chący wziąć
takowy podrad udać się maią w tych terminach do Bo-
bruyska i kaucye prawnie złożyć w ustawioney do tako-
wey licytacyi Kommissyi, o którey dowiedzą się u Dozorcy
szkoły JP. Budziłowicza i będą mieli okazany materyał
stary, który do tey budowy iest przeznaczony.

1 Starostwa Kiegrowskie i Kiwilskie w 12 letnią pos-
sesyą bez opłaty kwarty naymiłościwey darowane JW:
Łańskiemu, taynemu Sawietnikowi, Senatorowi, dziś za-
rządzaiącemu gubernią Grodzieńską — Sytuowane w Guber:
Wileńskiey w pcie Szawelskim, niedaleko od Portow Ryzs-
kiego i Lipawskiego. 1sze nad rzeką Wętą — Folwatk 1 —
Chatt 12. karczma 1. — To Starostwo ieszcze niewyszło z
pod dożywotniey Possesyi: 2gie zaś Kawilskie, iuż iest w
Possesyi JW. Łańskiego. Położone nad Granicą Kurlandską
przy rzecze Wadoxcie. w tym Folwarkow 2, chatt 50 młyn
1 Karczem 4, prócz miasteczka w którym iest więcey, 20stu
domow Grunta naylepsze. łąk obficie — JW Łański, pos-

esye te maiąc od siebie bardzo odległe, życzy przeto nań prawo swoie przedać—Ktoby chciał nabyć—o dobroci dostateczną powziąć informacyą i umówić się o cenę, ten raczy adresować się do Grodna do JW: Łańskiego albo do Telsz do Puzyrewskiego Assesora Kolleskiego.

2 Na Skutek Dekretu Magistratu Wilenskiego dnia 9 præsentium nastałego, w terminach dnia 13 20 i 21 następuiącego mca apryla roku 1810 przez publiczną licytacyą wyprzedawać się będzie dom murowany dwópiątrowy w Wilnie za byłą Tatarską bramą pod Nrm 674 położony, po zmarłych Konstantym i Reginie Otosieskich obywatelach Wileń: pozostały ze wszelką do onego przynależnością. Za wieczność którego Aktorstwa większą summę postępuiący nabędzie ony, i prawo wieczyste otrzyma; dla iakowego okupna Jchmość PP. Konkurenci w terminach powyżey wyrażonych na mieysce położenia onego domu raczą przybyć. Zawiadamia się oraz Publiczność, iżby wszyscy maiący iakie bądź pretensye do takowego po Otosielskich pozostałego maiątku, z dowodami po satysfakcyę w ich należnościach do Sądu Magistratu Wileń: i dla rozprawienia iawili się. Dat. dnia 10 marca 1810 Roku.

Józef Sawaniewski Burm: M. G. W

1 W pałacu WW. Lisaniewiczow na Niemieckiey ulicy pod Nrem 145 sytuowanym są pokoie do naięcia rocznie, miesięcznie lub tygodniowo, ze wszelkiemi wygodami za pomierną cenę.

2 Kamienicę pod Nro 364. na zaułku od dzwonicy Franciszkańskiey zółto malowaną należącą do Dziedzictwa Ewangielickiego, w possesyi 15 letniey maiąc Szumski będąc słabym na zdrowiu, życzyłby sobie wypuścić resztuiące lat siedm, czyli za zwrótem poniesioney reparacyi, i to za wolą i wiedzą Kolegium Ewangielicznego a wizuię—Ktoby sobie życzył za arędować, ten zechce widzieć się mar: d. 20 d. 30 i Apryla 10. od godziny 1szey do 6tey.

1 Wileński Policmeyster Nadworny Sowietnik Szłykow podaie do powszechney wiadomości iż tuteyszy obywatel Bazyli Artecki Radny miasta Wilna ma wyiezdżać za granicę do Xięstwa Warszawskiego. Ktoby więc miał do onego iako ą pretensyą niech się iawi. do tegoż Policmeystra: Datt roku 1810 mca marca 22

P. Szłykow

1 Sąd Taxatorski exdy: na rozdział massy maiątku po zeszłym z tego Swiata Xdzu Macieiu Hrabi Tyszkiewiczu kanoniku Katedry Wileń: Remisyą Sądu Głgo Littego 2go Depar: ustanowiony na skutek wyroku Sądu swoiego w d. 8m præsentium zapisanego, iżby wszystkie strony pod iakimkolwiek obiektem rzeczy stosuiące pretensią do massy funduszow zeszłego Xdza Macieia Tyszkiewicza też i zawiniący do teyże massy ze wszelką gotowością do produkowania i odbycia sprawy sub ammisione causae w tymże Sądzie Exdywizorskim w miescie Wilnie exystuiącym na dzień 4 mca apryla następuiącego stawali, po którym to terminie że Sąd oczewiście dzieło ku rozbiorowi do namowy w naykrótszym czasie wezmie zapowiada. Pisano w Wilnie 1810 Ru mar: 9 dnia.

Kanutt Seybutt Romanowicz b. pisarz Ziem: pttu Wileń:

3 Przez dekret remissyiny Sądu Głł: 2go departamentu Litt: Gubernii 16 decembra 1809. R. między WW. Podkomorzycami Wygonowskiemi a ich kredytorami i pretensorami ferowany, na dopełnienie w dobrach Janopol, Niełoiawicze, z ich wszelkiemi własnościami w Pcie: Kobryńskim położonych, pomiędzy WWch Podkomorzyców Wygonowskich działu wieczystego, i na usatysfakcyonowanie z tychże dóbr przez taxę doczesną; tak antecessorskich iakoteż własnych tychże WWch Podkomorzyców Wygonowskich przetensorów przez iednoczasową rozprawę Wyznaczony in fundo rzeczonych dóbr mianowicie Janopola Sąd taxatorsko-exdywizorski dekretem swoim dnia 14 Februaryi idącego 1810 Ru oczewiście złożonym, przeznaczył nad pomienionemi dobrami Administracyą wymiar, onych azatym mappy i summaryuszu na granicę weryfikacyą wszelkich dokumentow co do okazania massy maiątku pod rozdział i konkurs zadeterminowanego ściągaiących się, też wszelkich obligow instrukcyow koresponencyow Dekretow tradycyow konwikcyow i dalszych tranzaktow massę i istotę Generalnie wszystkich długow probować, lub nikczemność onych wyiaśnić zdolnych, na WWch Podkomorzycach Wygonowskich, i na wszystkich pretensorach komportacyą do kancellaryi Grodzkiey Kobryńskiey dnia 15 Apryla 1810 Ru złożyć się powiną zadeterminował: w przyszłym czasie rozprawy, z pretensorow i possesorow tradycyinych wyprowadzić Akta kalkulacyi i szkod weryfikacyi, do których papierow podtrzebnych kompertacyą zamierzył, i termin powtórny na ziazd Sądu swoiego ztąd zaś na oczewiste i ostateczne całey takowey sprawy, rozsądzenie i ukończenie, dzień pierwszy Iullii teraznieyszego 1810 Ru zaznaczył: aże przez remissyiny Sądu Głł Dekret obwarowanym iest upadek pretensyi na zdarzenie niestawania do Sądu Taxatorsko Exdywizorskiego na rozprawę którego bądzkolwiek pretensora i kredytora, dla uniknienia więc od skutkow Ammissyi Sąd Taxatortko Exdywizorski wzywa do takowey iednoczasowey rozprawy na termin powtórnego i zbliżaiącego się odkładu wszystkich generalnie Antecessórskich i własnych WW Podkomorzycow Wygonowskich pretensorow z dowodami ich należności: gdyż na przypadek którego niestanności amnisyą pretensyi zapisze: w iakowym celu nienieysze urzendowe zawiadomienie i ostrzeżenie na trzykrotnie opublikowanie do Gazety kraiowey pod tytułem Kuriera Litt: podaie.

Bałtromiey Jazwinski Exdywizor Prezyduiący.

Albin Dziekoński Exdywizor.

Tomasz Bogatko Exdywizor.

Jan Pinasewicz Deputat.

W Xięgarni XX. Piarów do przedania rozmaite Xiążki ceną naymierniejszą.

Pierwiastki mey muzy Glaise	zł: 2	
Pierwiastki mey muzy Unickiego	2	
Pulpit żyiący		20
Piluik na ogładzenie		20
Podwiąska czyli przypadki zabawne	2	
Pochwała Ludwika 12	2	
Pochwała Konarskiego	2	
Prawa Statutu Litewskiego	10	
Początki Chemii Sniadeckiego T: 2	10	
Porządek robot miesięcznych ogrodnika	4	
Przestroga i lekarstwo	1	
Pułtawa Poema	4	
Podróż Markantueia T. 2	10	
Podróż przez Szwaycary	6,	
Psalmi Commenescum etc	5.	10
Piesni polityczne	4.	
Piosenki i arye	1.	
Pamiątniki Niss Sydney Bidul	26	20
Pamiętnik warszawski od 25 do 48 Nrow	80	
Ditto od 25 do 36	40	
Ditto od 37 do 48	40.	
Rozmoy Platona	4,	
Rozmowy Dyogenesa	4.	
Rozmyslenia dla XX. swieckich	26	
Rozmowa o robieniu szkła, potażu ctt:	6	
Rzecz o Rolnictwie	1	
Rzut oka, nadzieia Filozofii	4	
Rysy planu Edukacyi Tom: 2	6	20
Rolnictwo Poema	5	

Cena targowa			
Od d. 20 Marca do d. 27 tegoż		Rub	Kop;
Kommissy Beczka	Zyta syrowego	6	
	Pszenicy	17.	—
	Jęczmienia	7.	20
	Owsa	5.	—
	Grochu	7.	20
Faska Masła		4.	50
Asygnacya 100 Rubli		37.	—
Dukat		3.	25